

Svar på fullmäktigemotionen ”Anvisning av ett område för allmänflyg i landskapsplanen och i landskapets strategiska riktlinjer”

Landskapsstyrelsen 15.12.2025 § 198

Redogörelse

Enligt 106 § i förvaltningsstadgan har ledamöterna i landskapsfullmäktige rätt att väcka skriftliga motioner i frågor som gäller Nylands förbunds verksamhet och förvaltning. En motion ska utan vidare behandling remitteras till landskapsstyrelsen för beredning.

Vid landskapsfullmäktiges sammanträde den 9 december 2025 väckte ledamot Hilikka Ahde understödd av Johanna Värmälä följande motion:

”Säkerhetsläget i Nyland och hela Finland har förändrats snabbt och i grunden. Försörjningsberedskap, myndigheternas flygverksamhet, utbildning samt till exempel flygberedskap inom den prehospitala akutsjukvården och räddningstjänsten har nu en helt annan relevans än då de gamla utredningarna utarbetades. Dessutom genomgår luftfarten en teknisk omvälvning: elflyg, lättare och utsläppsnåla flygplan samt obemannade flygsystem förutsätter regional planering och infrastruktur.

Efter att verksamheten vid Malms flygplats har upphört ska man omedelbart utreda var det är möjligt att placera ett område som ersätter flygplatsen och reservera det. Det nya området ska möjliggöra behoven hos hobby- och allmänflyg samt stödja turism, elflyg som utvecklas samt ökande obemannad luftfart och sådan utbildning och testverksamhet som gäller den.

Vid anvisandet av området ska man dessutom beakta hur det lämpar sig som en del av helheten med försörjningsberedskap. Ett centrum för allmänflyg ska i första hand vara beläget vid spårtrafik, men tydligt avskilt från Helsingfors-Vanda flygplats.

Jag föreslår att landskapsstyrelsen vidtar åtgärder för att anvisa ett område för allmänflyg i landskapsplanen och i landskapets strategiska riktlinjer.”

Föredragandens beslutsförslag:

Landskapsstyrelsen antecknar fullmäktigemotionen för kännedom och ger ansvarsområdet för regionplanering i uppdrag att bereda ett svar på motionen.

Föredragande:

landskapsdirektör Tuija Telén

Beslut:

Landskapsstyrelsen beslutade i enlighet med förslaget.

Landskapsstyrelsen 27.4.2026 § 61

Redogörelse

Vid landskapsfullmäktiges sammanträde den 9 december 2025 lade ledamot Hilikka Ahde, understödd av Johanna Värmälä, fram en motion med rubriken ”Anvisning av ett område för allmänflyg i landskapsplanen och i landskapets strategiska riktlinjer”. I motionen krävs att man ska utreda eventuella lägen för ett område som ersätter Malms flygplats och reservera

det. Önskemålet var att landskapsstyrelsen vidtar åtgärder för att anvisa ett område för allmänflyg i landskapsplanen och i landskapets strategiska riktlinjer. Landskapsstyrelsen beslutade den 15 december 2025 att anteckna fullmäktigemotionen för kännedom och ge ansvarsområdet för regionplanering i uppdrag att bereda ett svar på motionen.

Motionen motiveras bland annat med det förändrade säkerhetsläget i Nyland och hela Finland och med försörjningsberedskapens behov. I motionen önskades att ett centrum för allmänflyg i första hand placeras vid spårtrafik, men tydligt avskilt från Helsingfors-Vanda flygplats. I motiveringen lyfte man också fram den tekniska omvälvning som luftfarten genomgår i och med elflyg.

Som svar på motionen konstaterar landskapsstyrelsen att småflygplatser inte i regel har anvisats eller behandlats som en separat planeringshelhet i Nylands landskapsplaner. Detta beror särskilt på att deras trafikmässiga konsekvenser ur landskapets perspektiv är relativt små jämfört med andra trafikformer och huvudtrafiknätet. Landskapsplanen fokuserar på de delar av trafiksystemet som är av betydelse på strategisk nivå, såsom riksomfattande och regionala förbindelser, och flygplatserna för allmänflyg har inte ansetts ha motsvarande styrbehov på region- och samhällsstrukturen. Därför ingår småflygplatserna i planerna bara indirekt som en del av det allmänna trafiksystemet, utan exakta områdesreserveringar eller granskning av nätverk. Deras läge, utveckling och eventuella bevarande avgörs huvudsakligen genom kommunal planläggning och annan mer detaljerad planering.

Det finns tidigare utredningar om småflygplatser, som gjorts av andra aktörer än Nylands förbund. En utredning om flygplatser i Helsingforsregionen (*Helsingin seudun lentokenttäselvitys*) utarbetades av Kommunikationsministeriet år 2007. Utredningen baserade sig på framtiden för Malms flygplats i Helsingfors och dess funktioner. Utredningens alternativ var: utveckling av flygplatsen i Malm, anläggning av en ny flygplats i Helsingforsregionen (Backas, Borgå), minskning av Malms verksamhet så att den blir en helikopterbas samt anläggning av en ny helikopterbas i Helsingforsregionen (Skarpmossen, Sibbo). När det gäller myndighetsflyg konstaterade utredningen att det bör anläggas en flygplats med så snabb utryckningsberedskap som möjligt. När det gäller utbildningsverksamhet konstaterade utredningen att målet är att bevara nybörjarutbildningarna inom luftfarten och förutsättningarna för hobbyflyg i huvudstadsregionen. Den valda flygplatsen skulle ha tillräckligt med kapacitet för dessa funktioner, och å andra sidan skulle flygplatsen nås från Helsingfors så bra som möjligt. Inga beslut fattades med stöd av utredningen.

Följande utredning av Kommunikationsministeriet "*Malmin harrasteilmailun sijoittumismahdollisuudet Nummela ja Hyvinkään lentokentille*" (2014) konstaterade att det inte av miljöskäl är möjligt att flytta hobbyflygen från Helsingfors-Malm i sin dåvarande omfattning till Nummela eller Hyvinge. Utredningen behandlade endast hobbybaserad småskalig flygverksamhet. I bakgrunden låg tanken om att de Gränsbevakningsväsendets funktioner som fanns på Malm överförs till Helsingfors-Vanda flygplats, och att den utbildningsverksamhet som ordnas på Malm flyttas till en plats som utbildningsanordnarna anser vara mest lämplig. Gränsbevakningsväsendet har sedermera flyttat sina funktioner till Helsingfors-Vanda.

Enligt utredningen skulle utbildningsförutsättningarna i fråga om hobbyflyg försämrats, men bevaras särskilt i Hyvinge. I Nummela skulle

utbildningsmöjligheterna vara sämre än i Malm och i Hyvinge på grund av det absoluta förbudet mot studs-och-gå och flygtidsbegränsningarna.

I Kommunikationsministeriets publikation "Alternativ till Helsingfors-Malms flygplats. Sammanfattning av utredningsgruppens ordförande" (2015) konstateras att det under årens lopp har gjorts flera utredningar om flygplatser som kan ersätta Malms flygplats, och tiotals olika alternativ har gått igenom under åren. Arbetet med att utreda var en ny flygplats kan placeras har konstaterats vara väldigt utmanande, och eftersom denna uppgift har varit så utmanande kan man inom ramen för utredningsgruppens arbete inte anvisa en ny flygplats.

Verksamheten vid Malms flygplats upphörde 2021. I dagens läge finns det två småflygplatser av större betydelse i Nyland. Den ena ligger i Nummela i Vichtis. Efter att Malms flygplats stängdes flyttade största delen av Malms aktörer till Vichtis. Kommunen har under de senaste åren förnyat flygplatsens start- och landningsbanor och miljötillstånd. Flygplatsen har också förnyats för elflygens behov. Vichtis håller fortfarande på att utveckla flygplatsen så att den blir en verksamhetsmiljö som väl betjänar flygplatsfunktionerna och de sidofunktioner som är starkt kopplade till dem. En ny detaljplan som styr fortsatta åtgärder har godkänts av kommunfullmäktige den 9 februari 2026.

Den andra viktiga flygplatsen i Nyland ligger i Hyvinge, norr om centrum. Området ägs av Forststyrelsen som har ett ramavtal för samarbete med Huvudstaben. Försvarsmakten har den primära rätten att använda området, vilket betonar flygplatsens betydelse med tanke på säkerhet och försörjningsberedskap. På grund av miljöstörningar begränsar läget på utkanten av Hyvinge centrum utvidgningen av flygplatsverksamheten, men elektrifieringen av flygtrafik och utvecklingen av propellerteknik och obemannad flygtrafik kan göra det möjligt att utveckla flygplatsens verksamhet och att i större utsträckning utnyttja den i näringsverksamheten.

På Kymmenedalens sida finns en småflygplats, Pyhtää Redstone, som under de senaste åren har utvecklats som en koncentration för elflyg. Flygplatsen betjänar professionellt allmänflyg och erbjuder en bas för sektorn samt för ägare av privatflygplan.

I motionen nämns elflyg som motivering för varför en ny småflygplats behövs. Elflygstrafik, som innefattar såväl urban luftmobilitet (AAM Advanced Air Mobility /UAM Urban Air Mobility) som regional luftmobilitet (RAM Regional Air Mobility), möjliggör ett nytt, decentraliserat nätverk för flygtrafik som kan kopplas till landskapets befintliga samhällsstruktur, trafikens knutpunkter, hamnar och kollektivtrafik. Elektriska luftfartyg, såsom eVTOL (=Electric Vertical Take Off and Landing), drönare och STOL (Short Take Off and Landing), behöver mindre utrymme och infrastruktur än den traditionella flygtrafiken.

Den elektriska flygtrafiken möjliggör ett nätverksbaserat system där luftfarten inte fokuserar på bara en flygstation, utan består av flera knutpunkter som kompletterar varandra. Modellen kan bestå av ett huvudcentrum som stöder sig på spårtrafik, och en av de nuvarande flygplatserna kan fungera som ett huvudcentrum, kring vilket nätverket byggs. Den decentraliserade modellen förbättrar regional tillgänglighet, stöder logistik, försörjningsberedskap och myndighetstjänster, samt möjliggör pilottestningen av nya flygtrafikledningstjänster, vilket skapar förutsättningar för ny affärsverksamhet. Elflygen minskar buller och utsläpp, vilket underlättar anpassningen av luftfarten även till en tät

stadsstruktur. Nylands förbund är aktivt med i pågående projekt för elflyg och låghöjdsflugrum.

Områden som betjänar allmänflyg behövs också i framtiden i Nyland, men Nylands förbund anser att det inte finns ett behov för en ny flygplats för allmänflyg, utan de nuvarande två flygplatserna erbjuder tillräckligt mångsidiga tjänster. I och med elflygen kommer det sannolikt att behövas fler flygplatser än i dag, men när det gäller skala och konsekvenser är dessa områden inte av betydelse på landskapsnivå, utan de är mindre, lokala luftfartsområden.

Föredragandens beslutsförslag:

Landskapsstyrelsen beslutar föreslå för landskapsfullmäktige att fullmäktige antecknar svaret på fullmäktigemotionen för kännedom och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Föredragande:

landskapsdirektör Tuija Telén

Behandling:

Under behandlingen föreslog Laura Korpinen att ärendet återremitteras för ny beredning och att styrelsen ställer sig positiv till att anvisa ett område för allmänflyg. Motförslaget fick inget understöd, vilket innebär att förslaget föll.

Laura Korpinens avvikande mening antecknades i protokollet: *Styrelsen borde ha ställt sig positiv till att anvisa ett område för allmänflyg. Flygplatserna i Hyvinge och Nummela kan inte erbjuda de tjänster som krävs av kommersiellt allmänflyg. Utom att dessa flygplatser har otillräckliga tjänster är den kundpotential som betalar för den kommersiella allmänflygverksamheten belägen i huvudstadsregionen, därifrån avståndet till Nummela och Hyvinge är för stort. I Nummela och Hyvinge kan det därför inte ordnas kommersiell allmänflygverksamhet, och Helsingfors-Vanda flygplats erbjuder inte hangarer för luftfartyg på mindre än 5,7 ton.*

Beslut:

Landskapsstyrelsen beslutade i enlighet med förslaget.

Ytterligare upplysningar:

Ansvarig direktör Mari Siivola
Sakkunniga Sakari Saarinen och Pasi Kouhia

Landskapsfullmäktige 09.06.2026
593/00.01.02.03/2025

Beslutsförslag:

Landskapsfullmäktige antecknar svaret på fullmäktigemotionen för kännedom och konstaterar att motionen är slutbehandlad.